

Γ. ΦΡΕΝΚΕΛ

**ΝΤΑΓΝΑ ΠΡΕΠ ΝΑ ΤΕΡΥΝΕ
Τ' ΑΡΟΣΤΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ
Σ' ΟΣΠΙΤΙΑΝΟΝ
ΤΙΝ ΑΠΣΤΑΝΟΒΚΑΝ
ΣΟ ΚΟΛΧΟΖ**

Μετάφρασι: ΧΑΡΙΒΙΑΔΙ Σ.

ΕΚΔΟΣΙ ΤΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931.

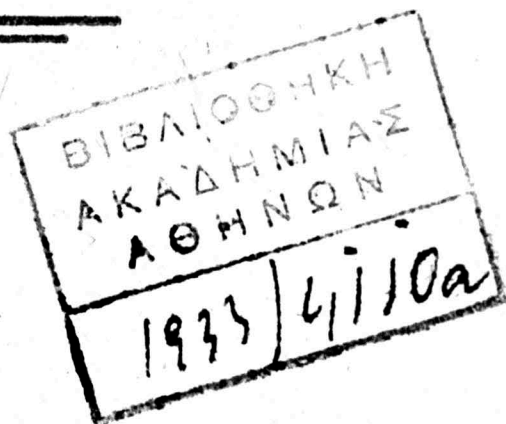
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Γ. ΦΡΕΝΚΕΛ

ΝΤΑΓΝΑ ΠΡΕΠ ΝΑ ΤΕΡΥΜΕ
Τ' ΑΡΟΣΤΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ
Σ' ΟΣΠΙΤΙΑΝΟΝ ΤΙΝ ΑΠΣΤΑΝΟΦΚΑΝ
ΣΟ ΚΟΛΧΟΖ

Μετὰφρασι: ΧΑΡΑΒΙΔΙ Σ.

ΕΚΔΟΣΙ ΤΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931.

Я. ФРЕЧКЕЛЬ

Уход за болным ребенком в домашней обстановке
в колхозе

Перевод: ХАРАВИДИ С.

Издание „Коммунистическое“
Ростов-Дон 1931 год.

Технический редактор
ГРИГОРИЯДИ Ф.

Сд. в набор 23 XII — 1931 г.
Сд. в печать 29 XII — 1931 г.

Упол. крайлит № 4619 Б 6. — 125x176 Заказ № 719 Тираж 4000
Типография Греческого изд. „Коммунистическое“

Я. Френкель

**ΗΤΑΓΝΑ ΠΡΕΠ ΝΑ ΤΕΡΥΗ Τ' ΑΡΟΣΤΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ
ΣΟΣΠΙΤΙΑΝΟΝ ΤΗΗ ΑΠΣΤΑΦΗΟΚΑΗ
ΣΟ ΚΟΛΧΟΖ**

Τι πεδίων τ' αρόστιας ίνε ενπόδια ει
σοσιαλιζμυ το χτίσιμον.

Τα πεδία πολα ειχνα αροστένε, παρα ι ιλικιαζμεν.
Ατα ίνε πολα περισον αδίνατα ασ'ιλικιαζμεντε, πολα
αλίγον προσαρμοζμένα ειν ζοιν κε χριάσκυνταν προσε-
χτικον κ' εγρικιζμένον τέρεμαν, προπάντον τα πρότα
χρόνια τις ζοις.

Σο παλεον το προεπαναστατικον τιν Ρυσίαν, τα
τα πεδία όχι μοναχον εροστέναν, αλα κε επεθάναν πε-
ρισον, παρα ι ιλικιαζμεν.

Ανάμεσα ει μορφομένα τα κράτι ι Ρυσία τι τζάρ-
ρυ εκράτηεν έναν ασα πρότα τα θέσις ειν θνισιμότιταν
τι πεδίων κεκα.

Τ' άσσκεμα τα εινηθίκας (υσλόθιας) τι ζοις, ι εκο-
τινασέα κε ι ανεγρικοςίγια τι χορέτσας, το ότι ατε έτο-
νε παραφορτομέντσα ασα πεδία κι ασο σπιτι τα δουλίιας,
έταν ι ετία κε ετερύσαν άσσκεμα τα πεδία ειμ εκίνα
ήτο ίχαν τικ ίανατυν ειμ εκίνα πα ντο κίχαν τιν ίανατυν.
Το γιατρικον ι βοίθια για τι χορέτας πολα μακρα έτονε.

Όταν άνθρωποι ήταν σκοτεινοί και αγράμματοι, από πολλά εβόιθισαν να διαδόχκετε πολλά πλατέα και γιατρομαντία (ζναχάρστω.) Όλια αυτά εντάμαν ήταν και επάνω στο ίχαμε μεγάλο θνισιμότιταν.

Το σοβιετικόν και κυβέρνισι ερχίνεσεν ενεργητικά να καταπολεμα το μεγάλο τιν θνισιμότιταν και εμέτερον τον Σίνδεζμον, και προπάντον τιν θνισιμότιταν τιν πεδίον.

Σα δεκατρία χρόνια απες και Φίλακσι τιν μάνας και τιν πεδίον εσκέπασεν τιν χώραν-εμουν με δίχτια καθιδρίματα κονσουλτάτσιας οσπίτια τιν μορουντο βίζανε, γαλατομαγίρια, γιάσλιας.

Οργάνοσεν για τα πεδία (αγα 5-8 χρονον πεδικα κίπος, πλατίας (τέτσκιε και, πλασσάτκι).

Σα κονσουλτάτσιας ντο εσ πέραν το γιατρικόν προσοπικόν ασον κερων-κων κερων τερν τα πεδία, δι τιν μανάδας οδιγίας εγνωριμιάτσιας με τα κανονίζμους για τιν πεδίον το τέρεμαν (περιπίσιον).

Τα κονσουλτάτσιας ετίλνε τ'ανθρώπος-ατον σο επάνω τιν μανάδας, για να καλιτερίζνε τ'οσπιτιανον τιν απετανόφκων τιν πεδίον.

Το τρανον το δίχτι τιν βρεφοκομίον (γιάσλι) ντο οργάνοσεν και Φίλακσι τιν μιτέρας και τιν πεδίον γιαχου ντο οργάνοθαν με τ'ατινεθι τιν βοίθιαν αδα σο 1931 τιν χρονίας περ και ατινες τιν φροντίδων περσον ασο έναν εκατομίριον πεδία. Ατο σιμεν, ότι παρτιπαν ασο έναν εκατομίριον πεδία εβρίυντανε και καλά τα σινθίκας τιν φαει και τιν περιπίσις, σε παστροσίνιαν και πέρνε κανονικόν εργατικόν και κομμουνιστικόν ανατροφιν. Ατο σιμεν ντο κάμ-

ποσα χιλιάδον μανάδον σέρια ελίαν κ' εδόχτενας το μινκιν να πέρνε μέρος ει σοσιαλισμο το χτίσιμον.

Κι ατο ι δουλία ίσεν αποτελέζμαν ντο ολιγοστεπεν ι θνισιμότητα τι πεδίον σεμέτερον τον Σίνδεζμον.

Σον κερον, πυ εκιδέρνανεν ο τζάρον ασα εκατον μοναχον τα 15 αποθάνε.

Ατο τιν θνισιμότηταν πρεπ ακόμαν να χαμελίνοματο Εν ανάνκι φαρδέα, πλατέα ν' απλόνομε το χτίσιμον τι γιάσλιον. Τα γιάσλιας πρεπ να πέρνε όλια τα πεδία, πυ θα έγνε ιλιχίαν υς τα 4 χρόνια.

Γιατατο πρεπ να φροντίζομε κε να κατορθόνοματο. Αν ι εργαζόμενι θα δίννε σατο αρκετον αφτενέργιαν ι επιτιχία εν εκσασφαλιζμένον. Ι χορετ πρεπ να εποφελίονταν γιάτατο εκίνα τα μινκίνια ντο διάτς ι κολεχτιδίζάτσια τι αγροτικο νικοχιριυ.

Τι γιάσλιας τ' οργάνομαν εν ασ' όλεν το καλον ο τρόπος, για να καταπολεμούμε τα αρόστιας τι πεδίον. Κάθε ίνας μάνα πρεπ με εφχαρίστισιν να δι το πεδίνατς σιν γιάσλιαν: εκι φιλάτνατα καθαρα, φάζνατα κε ανατρέφνατα ταχτικα. Εκι πέρνε όλια τα μέτρα για να προφιλάτνε τα πεδία ασ' όλια τα κολιτικα τ' αρόστιας.

Αλα από-πα ολίγον εν. Πρεπ να καλιτεριζ ακόμαν τ' οσπιτιανον ι οπςτανόφκα για να μι ε' οσπιτ-πα αροστεν το πεδιν.

Ατο εν χριαζόμενον κε ασ' όλον πρότα για το σίφερον τι νέας γενεας ντο θα περ τον τόπονεμυ — εμικ θέλομε ιγκινυς κε δινάτυς χτίστιας για τι σοσιαλισμο το χτίσιμον.

Τ' αρόστιας τι πεδίον όχι μοναχα ολιγεστεβνε τον αριθμον κε τα δινάμικ τι σμένασεμυ, εκίνον πυ θα σινεχίζνε το

χτίσιμον τι σοσιαλιζμυ, αλα ατόρα πα εμποδίζνε το χτίσιμον τι σοσιαλιζμυ.

Σ' εργατικον τιν ικογένειαν ο κάθε ίνας άροστος, το πεδιν προπάντον, πολα εφτάι περίπλοκον τιν ζοιν.

Άροστον πρεπ να εςς το χριαζόμενον τιν απετανόφκων, χριαςσχετε να τερούματον χαλα. Τ'άροστονος τι πεδι το τέρεμαν τα σινηθιζμένα πέριατο απάνατς ι μάνα. Ατς πολα φορας αναγκάσσετε ν'αφιν τιν δουλίανατς κε να παραστεκ το πεδίνατς. Χριαςσχετε όχι μόνον να κάθετε σι πεδι το κραβατ κεκα, αλα φαιν πα να ετιμάζιατο, κε τ'ασπρόρουχα τ'άροστονος να πλιν κε πολα άλα για τατον να εφτάι. Πρεπ με τον κερων να διάτον γιατρικον πρεπ εγρικιζμένα να φαζ κε ποτιζ το πεδιν, να μετρα τιν θερμοκρασίαν, να βαλ καρπρες κε να εχτελα όλια όσα διοριζ ο γιατρον. Κί'αν το πεδιν εν άροστον ασο κολιτικον τιν αρόστιαν, πρεπ να πέρκουνταν έναν σιριν μέτρα, για να μι διαδόχχετε το μόλιζμαν σ'εκίντς, πυ κίνε άροστι.

Κι αετς το τέρεμαν τ' άροστου τι πεδι εν πολα πολύπλοκον κε χριαςσχετε για ι μάνα, για έναν άλο πρόσοπον προσορινα ν' αφιερόνε σινεντέλιαν τον εαφτόνατων σ'ατο τιν δουλίαν· ύτε λόγος επορι να γίνετε ότι εν ίδιον τον κερων απες πρεπ να εχτελίετε κε το σινηθιζμένον ι δουλία, κιαετς ι μάνα προσορινα εβγεν ασιν σιραν. Χαλάετε ι δουλία, βλάφχετε το κινον το έργον, αργοπορι ι εχτέλεσι τι προμφιμπλανι

Ντό μέτρα πρεπ να πέρομε;

ΤΑΡΟΣΤΑ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΠΡΕΠ ΝΑ ΒΛΑΘΗΝΤΑΙ ΣΟ ΝΟΣΟΚΟΜΙΟΝ (ΠΑΛΗΙΤΣΑ)

Ολον το φρονιμότερον εν να θέκομε τ'άροστον το πεδιν σο νοσοκομίου. Ονταν θάλκετε το πεδιν σο νοσοκομίου λίνυταν τα σσέρια τι μάνας κε δόχκετε το μινκιν να μι αχπάετε ασιν δυλιάνατσ, αν το πεδιν επεθιζαλίεν.

Για τον άροστον καλίον εν να κίτε σο νοσοκομίου. Σο νοσοκομίου όλιά για τον άροστον γιτορεμένα ίνε ερτο κρεδατ εμ ι κατικία. Ατυ τ'άροστος εκσιπιρετύνε ανθρωπ πυ έχνε πίραν σο τέρεμαν τ'αρστίον, ι γιατρι κε τ'άλο το γιατρικον προσοπικον προσέχνε τ' άροστος, τερύνε προς πάι ι αρόστια. Ατο δι το μινκιν με τον κέρον να διακριν κανις, προς αλάγετε ι κατάστασι τ'άροστου κε να έρχυνταν σιν θοίθιαν-ατ.

Κάποτε όχι μονάχον πρεπ να θέλομε να θέκομε τ'άροστον το πεδιν σο νοσοκομίου αλα κε ανάνκι-πα εν γιατατό.

Σα κολιτικα τ'αρστίας, ο λόγος το φερ, ατέχριάσσκετε, για να ενποδιζ κανις τιν αρόστιαν να μι διαδόχκετε.

Σεκίνα τα κολγόζια, όπου έχνε σπυσεζζίτιας με πολα πεδία, χριάσσκετε χορις άλο να θάλνε σο νοσοκομίου τ'άροστα τα πεδία, ντο έχνε κολιτικον αρόστιαν.

Σα πολα τα κολιτικα τ'αρστίας το μόλιζμαν (μαραζ, ζαράζα) δόχκετε όχι μονάχα ασον άροστον σελίνον πυ εσσ τιν ίανατ, αλα επορι να μεταδόχκετε ακόμαν ασα πρόσωπα πυ ζώνε ίτε εβρίυνταν σέναν οσπιτ

με τον άροστον. Ο κολχόζνικον, εσπίτ τινος έβρίετε άροστον ασο κολιτικόν τιν αρόστιαν, φερ τιν αρόστιαν απαν σα λόμεατα, σα εσέριατ, σα κίνα τα τόπια, πυ επισκέφχετε σιν δουλίαν.

Εκί ατος μεταδιδ τιν αρόστιαν αλτε κολχόζνικυς κι'ατίν-πα φέρνατο σιν ικογένιαν-ατυν κε μολίνε τα πεδία-τυν. Οστε τ' άροστα τα πεδία, πυ ερδστεσαν ασο κολιτικόν τιν αρόστιαν, πρεπ να θάλοματα σο νοσοκομίου προτ'απόλα για τα σινφέροντα τι κολεχτιβι.

Ινε περίπτωσια όνταν ι αρόστια τι πεδι χριάσχετε λάρομαν, πυ ε' οσπίτ απες κεπορούμε να εφτάματο.

Σ'αίκα περίπτωσια πρεπ θέδεα να βάλομε το πεδιν σο νοσοκομίου.

Μόνον ο γιστρον επορι να εκσερ αν εν ανάνκι να θέχομε το πεδιν σο νοσοκομίου. Κι'αν ο γιατρον πιζμον να θέχομε το πεδιν σο νοσοκομίου ι μάνα πρεπ να ακύι ίνταν διοριζ ο γιατρον.

Το καχον εν ντο πάντα κεν δυνατον να θέχομε το πεδιν σο νοσοκομίου.

Σο τσαρικον τιν εκυςίαν πολα ολίγον εφρόντιζαν για να δίνε γιατρικον βοίθιαν τι χορέτας, νοσοκομία σα χορία πολα ολίγα έτανε.

Σον κερν τι σοβετικις κιδέρνις πολα επερίσεπ-φεν αριθμον τι γιατρικον καθιδριμάτον αλα να εκσεσφαλί-ζνε με γιατρικιν βοίθιαν τι μονονιχοχιρτς πυ ζύνε χόρια-χόρια, εν πολα δίςκολον δουλίαν. κε ακόμαν τα νοσοκομία ντο έχομε κικανίνταν-εμ'ς. Κε ατο εν ετία κε πολα φoρας το νοσοκομίου εβρίετε μακρα ασο κολχόζ.

Τεμέτερα τα ιγιονομικα όργανα αφιερόνε ατόρα το περισότερον τιν προσοχίν-ατυν σο δινάμομαν τι γιατρι-

κίς βοΐθίαις εα σαβχόζια κε καλχόζια. Πρεπ κ'ι καλχόζιακι ασατινέτερον το μέρος να δίκνε αρχετον αφτενέργιαν εο έργον τ' ιγιονομίας. Ατότε μόνον επορούμε αγλίγορα να θάλομε ειν ειραν ακόμαν το πρεπ το γιαιτριχον τιν δυλίαν εα καλχόζια.

Σ' ατοριζνον τον κερον τιχεν κάποτε ναφίνομε ε' οσπιτ τ' άροστον το πεδιν κε να γιατρέδοματο ε' οστιτ απες, ενο εο νοσοχομίον εμ για το πεδιν θα έτον καλίτερον εμ ι μάνα κι θα έτον ανανακαζμέντσα ν' αχπάετε ειν δυλίανατς.

Αλα όνταν αφίνομε τ' άροστον το πεδιν ε' οσπιτ πρεπ όσον επορούμε καλίον να εινορθιάζοματο, να εκσαεφαλιζοματο με γιάτρεμαν κε με καλόν τέρεμαν. Ατο εν χριαζόμενον για να λαρούτε άροστον όσον επορικιάλο αγλίγορα.

ΤΟ ΓΙΑΤΡΕΜΑΝ ΚΕ ΤΟ ΤΕΡΕΜΑΝ ΤΙ ΠΕΔΙ Σ' ΟΣΠΙΤ ΑΠΕΣ

Σ' οσπίτ-πα το πεδιν πρεπ να γιατρέδιατο ο γιατρον. Ο γιατρον προζδιοριζ το γιάτρεμαν, όσον το εν χριαζόμενον έρτε τερι τον άροστον τερι προς περαζ αρόστια. Το περισον τιχεν ι μιτέρα να εχτελα τα παρανκελίαις τι γιατρο κε να φροντιζ για το πεδιν.

Μεγάλον εμασεάν εεε το ταχτικον το τέρεμαν τ' άροστονος. Ι πορία τ' αρόστιαε το πόσον κέρον θα κρατι κε ντο αποτελεζμαν θα εεε όλια ατα εκσαρτίουνταν ατέσον αεε πρόσοπον, πυ τερι τον άροστον όσον αΐάσον γιατρον, πυ τερι ατον. Ντο όφελος θα εγθεν

αν ο γιατρον προσδιοριζ ταχτικον γιάτρεμαν, αλα τα παρασκευασια τ' αυτου ταχτικα κε εχτελιονταν, για ολοσ θελου χ'εφαρμοσκουνταν.

Γιατατο καθα ινας μανα πρεπ να εγρικα να τερι τ' αροστον το πεδιν.

Το τέρεμαν τ' αροστονος, προπάντων τι πεδι, χριάζεσκετε πολα ιπομονιν κε ισιχίαν. Τ' αροστον το πεδιν τα σινιθιζμένα πολα κλεί, ενιδιότροπον κι θελ να περ γιατρικον, σιχνα ακόμαν κε το φαιν κε τιν ποτιν. Κι πρεπ κανις να θυμον, αλα πρεπ γλικέα κε σταθερα να νικα όλια ατα τα ιδιοτροπίας με το φοβέριζμαν κε με το τζάιζμαν τ' αροστον το πεδιν δεν κι γίνετε.

Κι' πρεπ ν' ακόομε τα σινδυλας, πυ έρχουνταν λέγνε μας εκιν ι αγρίκιςτι ι θιάδες κε ι καλομανάδες. Ολ ατιν εδαρόνε πολα εκσέρνε ασατα τα πράγματα, κε λογαριάζνε τον εαφτόν-αυον υπόχρεον να δίνε σινδυλας.

Εκίνος πυ θα φροντιζ για τ' αροστον το πεδιν πρεπ προσεχτικα να τερίατο, να ελεπ όλα τα μεταβολας, πυ γίντανε σο πεδιν κε να λέγιατα τον γιατρον. Καθε λεπτομέρια, κάθε παραμικρον σι πεδι τιν κατάστασιν πολα φορας σπουδέα ιν για τον γιατρον, βοιθύνατον να προσδιοριζ τιν αρόστιαν, εγνωριμιάζνατον προς περα ι αρόστια. Μόνον με αίκα σινθίικας ο γιατρον επορι να προσδιοριζ κανονικον γιάτρεμαν.

Ασάλο τιν μερέαν, εκίνος πυ φροντιζ για τάροστον το πεδιν, πρεπ προσεχτικα ν' ακού, ντο λέι ο γιατρον. Αν κεγρίκσεν κάπιον ασα λόγια τι γιατρου, πρεπ να εροτα όλα μίαν.

Αν κι φιλάτς σο νος εκίνα πυ λέι ο γιατρον, πρεπ να γραφτς σο χαρτιν τα παρανκελίας τι γιατρο.

Κε αετς όπος ίπαμε το κηριότερον ο κανονίζμοσ για το τέρεμαν τάροστονος τι πεδι εν — ν' ακόι κανκς τα λόγια τι γιατρο κε σοβαρα να εχτελα εκίνα πυ διοριζ ατος.

ΤΑΡΟΣΤΟΝ ΤΟ ΠΕΔΙΝ ΕΣΣ ΑΝΑΝΚΙΝ ΑΣΙΝ ΙΣΙΧΙΑΝ ΚΙ ΑΣΟΝ ΚΑΘΑΡΟΝ ΤΟΝ ΑΕΡΑΝ.

Ασότι κι' αν ερόστεσεν το πεδιν, χριάζσκετε ισιχίαν κε καθαρον αέραν. Ατα πρεπ να εκσασφαλίζομε το πεδιν υς να έρτε ο γιατρον. Αν τ' οσπίτνεμον εσς μόνον δύο κάμαρις, εν ανάνκι το έναν απ' ατα, όλον το φωτινον, πυ κι ςσκίζνε κε διαβένατο, πρεπ να παραχορύματο τον άροστον. Αν κέχομε δέφτερον δομάτιον, πρεπ να καθαρίζομε κε κσιχορίζομε για τον άροστον έναν ίσιχον, φωτινον γονίαν (κεσσιαν) ασο χορίζοματο κ' ίστερα ασαλ το μέρος τι κάμαρις με τ' έναν περτιαν. Αν ο γιατρον εκσακριθον ποσ το πεδιν εσς κολιτικον αρόστιαν, ατότε πρεπ να κρατίυνταν σοβαρα τα ςινδυλας τι γιατρο, για να μι μεταδόχκετε το μόλιζμαν (ζαραζα).

Απεσ σο δομάτιον, όπου εβρίετε τ' άροστον το πεδιν, πρεπ να εβρίυνταν μόνον εκίνα τα πρόσωπα, πυ χριάζσκυνταν. Κςεντς επισκέφτας κι' πρεπ ν' αφίνομε σο δομάτιον τ' άροστονας. Τα πρόσωπα, πυ εβρίυνταν ς' έναν δομάτιον απεσ με τον άροστον, για δίπλα ς' άλλο δομάτιον, απεσ ν' αποφέβνε το φοναχτον τιν ομιλίαν, το τζαίζμαν κε το χτίπεμαν.

Για να εκσφαλίζουμε τον άροστον με καθαρον αέραν, πρεπ όσον εν μινκιν, ν' απομακρίνομε ασο δομάτιον τα σσκέβια κε τα πράγματα, πυ ίνε περισα. Ατα όχι μονάχα εβγάλνε τον αέραν άσο σπιτ, αλα σ' ατα απαν τοπ-λαέφχετε πολα σκόνιν, ακαθαρσίαν κε κάποτε κονόπια.

Για τατα τα πράγματα κε τα σσκέβια, πυ κίνε χρίσιμα σον άροστον, όπου απες κίτε άροστον. Αν τον άροστον δίωματον χωριστον δομάτιον, σατο απες πρεπ νάφίνομε μόνον το κραβατ τ' άροστονος, το κραβατ τι μάνας, έναν μικρον τραπέζ σο κραβατ τ' άροστονος κεκα, έναν άλο τραπέζ ολίγον μεγάλον, δύο σκαμνία για δύο θινατα καρέκλας κ' έναν τολαπ με παστρικά ασπριρυχα για τον άροστον.

Το δομάτιον πρεπ να εν καθαρα σιγιριζιμένον, τα τυδάρια πρεπ να ίνε καθαρα σπονχιμένα με νεδραγγμένον πανιν, όλα τα ζιαστίρας πρεπ να σπονχίυνταν ασα γο-νίας, ασα παραθίρια πρεπ να σκόνομε όλια τα κυτία με τα τσιτσέκια, να σκόνομε όλια τα περτέδες — το πεδιν χριάσσετε πολα φος.

Κι πρεπ να παρεβρίυνταν ζόα απες σο καλιβ (μυσ-κάρια, μυχτεροπούλια, ακόμαν κάτας κε σσκιλία) προπάν-των αν εβρίετε σο καλιβ άροστος.

Τον σσιμονκον πρεπ όχι ολιγότερον ασα τρία φο-ρας τιν ιμεραν ν' αερίζομε το δομάτιον, ν' ανίγομε τα παραθιρόφιλα, κι' αν κέχομε αίκα, ν' ανίγομε τιν εκσόπορταν ατω σον κερων τον άροστον πρεπ να τσιλιάζοματον καλά. Τα ιμέρας το φισα αέρας κε εν χρίος, πρεπ κατ να θέ-κομε αντι'ρι σο κιφαλ τι πέδι, όνταν ανίγομε το παρα-θιρόφλον για τιν πόρταν, για να μι ο χρίος αέρας κατ' εφθίαν πάι σον άροστον. Πρεπ ταχτικά νάφτομε τον

πέσσκον, για να εν μέτριον θέρμιαν σο δομάτιον: το πιάζμαν τι πέσσκονος οφελι ακομαν ε'αερίζμαν τι κάμαρις, προπάντων αν ατυ ζον κερων ανίγομε το παραθιρόφιλον.

Το καλοκερ πρεπ όλεν τιν ημέραν, κι'αν εν μινκιν κε τιν νιχταν, τὸ παράθιρον σιν κάμαριν τ'άρουστονος να εν ανιχτον.

ΤΑ ΜΟΠΙΔΑ ΣΟ ΔΟΜΑΤΙΟΝ Τ'ΑΡΟΥΣΤΟΝΟΣ

Τ'άρουστον το πεδιν πρεπ να κίτε: πρεπ να φροντίζομε το κραδάτνατ να εν καλον.

Το καλύτερον το κρεδατ εν το σιδερένεν το κραδατ με τα σανίδια κε τεσσαχ γομάτον με τα σαλόμας (χοντράσσιρα). Αλα αν κεν σιδερένεν κραδατ επορούμε σα δύο κσιλοπόδαρα απαν να βάλομε σανίδια. Το μακσιλαρ πρεπ να εν αρκετα τριφερον, γομάτον με φυλτα. Το κρεδατ πρεπ τα εν στρομένον με καθαρων σινδον (προστινιαν) πανένεν, ολόεν, χωρις χοντρα πάστας. Αίχον πα σιντον πρεπ να σίρομε αφκα σο γεργαν. Το στρόμαν πρεπ να εν θερμον, μαλένεν για βομπακένεν πλεχτον, αλα υποχρεοτικα πρεπ να εν καθαρων ατο πρεπ απ'εμπροστα (προκαταβολικος) ν'αερίζοματο καλα κε να τινιάζομε το τόζναθε. Κι πρεπ αντι τι στροματι να σκεπάζομε τον άρουστον με φορέματα — παλτον, γύναν, κοντογυν. Αν θα εν ανάνκι μεταχιρίσκυμεσ αίκα πράματα πρέπ απέμπρικες να τινιάζοματα κε να καθαρίζοματα.

Το μακσιλαρ πρεπ να εν φορεμένον με καθαρων φόρεμαν, πυ να εβγεν. Τ'ασπρόρυχα σο κρεδατ τ'άρουστονος πρεπ νάλάγυνταν τρία φορας σα δέκα ημέρας· αν ο άρουστον εν ακάθαρτος, αν κατυρι κε μυρταριζ τα στρέματα απότες κάθαν φοσαν ίστερα ασυ μυρταρίετε

πρεπ νάλάγουνταν τάσπρόρυχατ. Για να φιλάτομε το
τεσσακ ασιν ακαθαρσίαν, ραίκα τα περιπτώσια πρεπ να
βάλομε αφκα ρο ριντον κλιόνκαν. Πενικα πρεπ να έχο-
με ιπόψιν, ποσ για τον άροστον χριάσκουνταν πολλα
ασπρόρυχα, Πρεπ με τον κερων να φροντίζομε για
τατο, να εβρίκομε με το παραπαν ασπρόρυχα, για ριχνα
να πλίνομε εκίνα ντο εςς.

Πρεπ να προσέχομε το ριντον να χίτε ρο κρεβατ
ίσα, χωρις ρυφρας, για να μι ίνε κύςστια ρο κρεβατ.
Τα ρύφρας κε τα κύςστια γίνταν ετία να ρκιματίουνταν
γανκρόματα. Άροστον π επ να εν φορεμένος με καμικ
με κανέναν τρόπον κι πρεπ νάφίνομε το πεδιν φορεμέ-
νον ρο κρεβατ. Το καμικ τι πεδι πρεπ νάλάζοματο τρία
φορας κάθαν δέκα ιμέρας· όνταν λερύτε κε ρίρ το ίρδος
θέθεα πρεπ νάλάζοματο πικνα;

Τάροστονος το κρεβατ καλίτερα να βάλοματο αέτε
όστε το κικαλ να εν ρο τυβαρ κικαν· ατότεσ για τον
άροστον άλο περιρσοσ αέρασ θα έν, κε εκίνος πυ τερία-
τον πολλα έφκολα θα επορι να ρυμόνιατον εμ ασέναν εμ
ασάλο το μέρος. Αλα αν άροστον ανιριχα, κυνίετε κε
επορι να ρυζ ασο κρεβατ, πρεπ να κολίζομε το κρε-
βατ ρο τυβαρ, κικαν κ' ασάλο το μέρος να βάλομε
κκρέκλασ.

Σο κρεβατ ρυμα πρεπ να ρτεκ έναν μικρον τρα-
πέζ, όπου απαν βάλνε το ποτιρ με το νερον.

Ι ΠΑΣΤΡΟΣΙ ΕΝ ΤΟ ΧΡΙΑΖΟΜΕΝΟΝ Ι ΥΣΛΟΒΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΡΕΜΑΝ ΤΑΡΟΣΤΟΝΘΣ ΤΙ ΠΕΔΙ

Το πρότον ι δουλία για το τέρεμαν τάροστονος
τι πεδι εν να φιλάγετε παντυ πάστροσιν. Πρεπ να

ενθιμόμες, προς ἀκαθαρσίας απες εν μόλιζμαν (zaraza),
πυ εν πολα επικίνδινον, για τ'άροστον το πεδιν.

Για τατο : μάνα, πυ φροντιζ για τ'άροστον το
πεδιν, πρεπ να φιλατ καλον πάστροσιν σύλια: εμ ι ιδία
να εν παστρικέσα εμ το δομάτιον, όπου εβρίστε άροστον,
εμ ο ίδιον ο άροστον.

Εκίνος πυ τερι τ'άροστον το πεδιν, πρεπ να φορι
καθαρα φορέματα, πυ επορουν να πλίσκουνταν το κιφάλ-
νατς ι μάνα πρεπ να εσκεπαζ με καθαρων λετσεκ.
Ηροπάντον πρεπ να δι προσοχιν όστε τα εσέριατς να
ίνε καθαρα. Τα εσέρια έφχολα λερόντανε. Για τατο
πρεπ καθαρα κε καλα να πλίνοματα με σαπον κε χυ-
λεν νερον τα νίεσια πρεπ να κόφτοματα, γιατι εάτα
αφκα μαζέφκετε ακαθαρσία, κε με τιν ακαθαρσίαν μαζι
κε το μόλιζμαν.

Τρανον εμασίαν εο τέρεμαν τ'άροστονος τι πεδι
έςς ι φροντίδα για τιν πάστροσιν τι κορμι. Το πεδίν-πα,
αυ εςς τιν ίαναθε χριάεσκετε πάστροσιν για να εν
εγμινον. Για τ'άροστον το πεδιν ι πάστροσι άλο περισον
χριάεσκετε. Τ'άροστονος τι πεδι το κορμιν ασεκίνο πυ
εςς τιν ίαναθεε έφχολα λερύτε. Τα εσάφλας ντο εβγένε
εο θεκσίον, ι μίεσα, ντο έρτε ασο μιτιν όνταν έςς κανις
ευναεε, τα κσεράματα τα κατυρέτσια κε τα μυρταροσί-
νιαε, πυ χορίουνταν όνταν άροστον κι κίτε καλα—ύλια
επα λερόνε το κορμιν κε το κρεβατ τ'άροστονος.

Αν όλεν ατο τιν ακαθαρσίαν κιαπομακρίνοματο
καλα, ατο θα φερ πολα βλάβιν εον άροστον.

Εμικ ίπαμε, προς πρεπ να φιλάουνταν καλα κε
καθαρα τάεπρόρουχα κε το κρεβατ τι πεδι. Αλα πρεπ
να τερόμε προσεχτικα το πετςιν τι πεδι να εν καθαρων.

Η ακαθαρσία κε ι λέρα απαν σο πετσιν φέρνε λογιον-
λογιον μιμίδια, φλόγισιν, μεδέντια, έρχια, πυ ίνε βασια-
νιστικα για τάροστον το πεδιν.

Για τατο πρεπ καθιμερινα να πλίνομε το κορμιν
τ'άροστονος τι πεδι με νερον κε σαπον. Κι πρεπ διά-
μιας να εγδίζοματο, αλα να πλίνοματο κ'ίστερα ασο
πλίσιμον να τρίφτομε τέναν κε τ'άλο το μέρος τι πε-
δι υς να κσερένετε. Πλίνε πρώτα το πρόσοπον κε τιν
γύλαν, ίστερα τέναν το σσέρ, κατόπιν τ'άλο το κιορί-
τερον τιν προσοχιν δίνε σα σύφρας τι πετσι, σιν ανχόναν
(τον πίχιν) αφκα σομιν, ανάμεσα σα δάχτιλα· ίστερα
πλιν τέναν το ποδαρ, έπιτα τ'άλο, προπάντον πλίν
καλα το μέρος πυ εν σα μερία κε σιν κιλιαν ανάμεσα
(κακα), τα δάχτιλα κε τελεφετέα τιν καρδιαν κε τιν
ράσσαν. Πρεπ να προσέχομε προπάντον τα σσέρια να
ίν καθαρα, γιατι ατα ασύλα αγλίγορα λερύνταν, κ'ι ζα-
ράζα απά α έφχολα μεταδόχκετε απες, παρα ασα κάπιον
άλο μέρος τι κορμι. Εμικ με τα σσέρια-μυν πέρομε
(ενκζομε) το φαιν, με τα σσέρια πιάνομε τα σσκέδια,
τα σσίλια κε τ'άλα τα μέρι τι κορμι. Τα σσέρια πρεπ
να πλίνομάτα κάμποσα φορας τιν ιμέραν, προπάντον
κάθαν φοραν πριν να τρόγομε· τα νίςσια πρεπ να κόψ-
τοματα. Ασο τρίφτομε το πλιμένον το μέρος τι κορμι
όλος διόλυ με κσερον σιάρτινον περσκιρ, βάλοματο αφκα
σο στρόμαν. Το νερον για το πλίσιμον, το λαγιν, το
τας πρεπ να ίνε όλος διόλυ καθαρα. Επορούμε ακόμαν
κάποτε να τρίφτομε το πετσιν με ανακατομένον δότκιν,
νερον κε οκσιδ.

Τρανον προσοχιν χριάσκετε τι μαλι το τέρεμαν,
επιδι σατα έφχολα γενίνυταν παράσιτα (φτίρας), πυ

πέρα πολα ενοχλόνε τ' άροστον το πεδιν. Ασόλον καλίον εν να κορέθουμε διαμιας τ' άροστον το πεδιν. Αλα κε κυρεμένον αν εν πρεπ να πλίνουμε το κιφάλναθεσ σα τρία τέσερα ημέρας μίαν με χυλεν νερον κε σαπον. Ασο πλίνουμε το κιφάλναθεσ κίστερα πρεπ να τρίφτοματο υς να στεγνύτε με καθαρον πικνον χτέν.

Προπάντον πρεπ να φροντίζουμε το στόμαν τ' άροστονος τι πεδι να έν καθαρον. Τον πυρνον, όνταν το πεδιν εγνεφιζ, πρεπ να δίοματο να διακλιζ το στομαναθε με χυλεν νερον, για να χάτει βλένα, πυ εμαζέφ. τεν σο στόμαναθεσ τιν νίχταν. Ατο πρεπ να γίνετε κάμπουσα φορας τιν ημέραν, προπάντον ίστερα ασον ίπνον κε ασο κάθε φάεμαν. Τα τρανα τα πεδία πρεπ το προι κε το βράδον να καθαρίζνε τα δόντια-τυν με δοντι φόρτσαν κε σκόνιν κε να διακλίζνε το στόμανατυν με χυλεν νερον, αν άροστον εν ειν θέσιν να εφτάγιατο. Αν το πεδιν εν μικρον για αδύνατον κε κεπορι το ίδιον να δακλιζ το στόμαναθε, ατότε πρεπ να πσιλομε τα δάχτυλαμυν καλα να τιλίζουμε ε'έναν το δάχτυλον-εμυν καθαρον θυμπακ, να βρέχομε το θυμπακ με θερμον νερον κε να τρίφτομε τα δόντια τι πεδι, τιν γλόσαν αποτες κε τα σσίλια. Πρεπ ακόμαν να πλίνουμε κε τοτίατυν. Τ'οτιν ταπεσ γίνετε να καθαρίετε με νεβραγμένον τιλιγμένον αμον ραβδόποκ θυμπακ.

Κάποτε τιχεν να τρίφτομε κε τ' ομάτια, προπάντον αν ίστερα ασον ίπνον τα ματοτζιάτζια εμπιάνε ασιν τσίμπλαν. Τ' ομάτια προσεχτικα να τρίφκυνταν με θυμπακ, βρεγμένον σε χυλεν βραστον νερον, κε ίστερα κσερα να τρίφτοματα με τσυμιγμένον θυμπακ για με καθαρον κσερον περσκιρ.

Για να φιλάτομε τιν πάστροσιν απες ειν κάμαριν
πρεπ καθιμερινα να σπονκίζομε το πάτομαν. Ατο πρεπ
χορις άλλο να γίνετε με νεδραγμένον σιλεφτερ για με
φορκαλ για καλύτερα με νεδραγμένον κοματ τιλιγμένον
σιλεφτερ για να μι όνταν σπονκίζομε εκόνομε τοζ, πυ
βλαφτ τον άροστον. Με θρεγμένον τζαποτ πρεπ καθι-
μερινα να τρίφτομε ύλια τα πράματα, πυ έχομε απες
σο δομάτιον. Κι γίνετε ν' αφιν κανις το δομάτιον τάρ-
στονος ακάθαρτα ασπρόρουχα, εμπάλια μ'εκίνα πυ τρίφνε
τιν εκόνιν, — ατα χαλάνε, μολίνε τον αέραν. Ι λάμπα
πυ πιαν ε' άροστονος τιν κάμαριν, πρεπ να φιλάχκετε
καθαρα, το φιτιλ πρεπ να εν καλα διορθομένον, για να
μι ι λάμπα απομεν χορις καζ.

Κι πρεπ να είρομε κα το φιτιλ κε ν' αφίνομε
εκδίνατον φωτιάν για να μι γίνετε υγαρ. Αν ι φωτία πι-
ραζ τον άροστον, πρεπ ειν λάμπαν εμπροστα να θαλό-
με κατ πράμαν, για χαρτιν, για να μι κρού το φος σου
αροστον

ΠΟΣ ΝΑ ΦΑΖΟΜΕ Τ'ΑΡΟΣΤΟΝ ΤΟ ΠΕΔΙΝ

Σα πολα αρόστιας πρεπ να εν κανις πολα προ-
φιλαχτικος σο φαγιν, γιατι τ' άροστον το πεδιν κι γί-
νετε να δίσατο ίντιαν φαγιν τιχεν. Μόνον ο γιατρον
επορι να προσδιοριζ, ντο πρεπ να δίομε το πεδιν να
τρόι. Ι μάνα πρεπ σοβαρα να κρατι τα παρανκελίας τι
ματρυ. Αλα αν κεν μινκιν αλίγορα να συμβολέφκετε
τον γιατρον, ατότε υς να έρχετε ο γιατρον, τ'άροστον
το πεδιν γίνετε να δίνατο μόνον χαμνον με τριφερον
φαγιν λογοχάριν χαμνον κισελ, χαμνον μάναγια κάσσαν

δραζμένον με νερον, γλιζμένον πριντσένεν κάσσαν, κάσσαν ασο αβιος, γλιζμένα καρτόφια. Καλα ίνε κε τα εσιρβάδας ασο αβιος για ασο κριθαρένεν το χορκότον.

Βέθεα το φαγιν πρεπ να ετιμάγετε ασα ταζέα κε καλα προτύκτια κε το ετίμαζμαναθε χριάσσεκε να φιλάτομε καλον πάστροσιν.

Πρεπ να φάζομε το πεδιν με τον παρακάτο τρόπον: αν το πεδιν επορι να κάθετε, ατότε καλίτερα να φάζοματο καθιστα. Αν το πεδιν κεπορι να κάθετε, ατότε πρεπ να εσόνομε ολίγον το κιφ λναθεσ με το ζεθρεν το εσέρνεμουν εντάμαν με το μακσιαρ; κε με το δεκσεν το εσέρνεμουν να φάζοματο με το χυλιαρ.

Πρεπ να τερόνε το φαγιν ασο χυλιαρ να μι κσίεκε κε να μι λερον τ' ασπρόρουχα κε το ετρόμαν.

Το φαγιν για τιν ποτιν τι πεδι κι γίνετε να φιζόματο γιατι ασο ετόμαν τ' εκινυ πίοσ φισα ρύζνε μικρα τζάνκλασ ασιν φτίζμαν, όπου ειχνα εβρίετε ζαράζαν. Ατο εν φοβερον, επικίντινον κε για τον άροστον κε για τ' εκίνον πυ φάζιατον. Το φαγιν πρεπ να δόχκετε τον άροστον απολίγον-ολίγον, καλίτερα ειχνα τέσερα υσ πέντε φορασ τιν ιμέραν. Πρεπ λογιον, -λογιον φαιν να εφτάμε να μι πεζέδομε το πεδιν.

Αν δίνε τάροστον το πεδιν πσομιν, πρεπ ατο να εν παγιάτικον, για καλίτερα απόλα κσερον τα πακσιμάτια αναλόματα σο τζάι για σο γάλαν. Το φαγιν πρεπ να δίοματο χυλεν (μόνον σο κεράζμαν το χυλεν κι γίνετε) τα φαία, πυ κριόνε χάνε τιν έρικσιν τι πεδι.

ΒΟΙΘΙΑ ΣΟ ΤΡΟΜΑΓΜΑΝ.

Κάποτε τα πεδία σιν αρχιν τ' αρόστιας έχνε σιντςάχομαν. Αροστον αρχινα πολα να κριον, αρχινα να τρομαζ κάποτε τα δόντιατ κρύνε σ' έναν σ' άλλο, το πεδιν ζιτα κιάλο θερμα να τζιλιάζνατο. Τα σινιθιζμένα τα σιντςάχομαν γίνετε ασο δυνατον σιν ζέστιαν κ' εμπροστα.

Σον κερον, πυ ο άροστον ες σιντςάχομαν πρεπ να κοπιάζομε να χυλένοματον. Τρυπόνοματον με δύο, τρία στρόματα, σα ποδάριατ — σα πλάκασατ αφκα για σα γιάνια θέκνε πυκάλια με ζεστον νερον. Πρεπ να φροντιζ κανις τά πυκάλια να ίνε καλά θυλομένα με τα τάπασ για να μι κσιέτε το ζεστον το νερον κε χασσεβ κ πεδι τα ποδάριατ αν το νερον εν πολα ζεστον, ατότε πρεπ τα πυκάλια να τιλίζοματα με περσκιρ, για να μι κέετε το πεδιν. Ιστερα ονταν ολίγον κριον το νερον, πρεπ ν' αποτιλίζομε το περσκιρ. Σο τρώμαγμαν εν καλον ακόμαν να δίομε το πεδιν να πιν ζεστον τζάι. Τα σινιθιζμένα το σιντςάχομαν πολα κι κρατι κε ίστερα ασ' ατο αρχινα ζέστια.

ΒΟΙΘΙΑ ΣΟΝ ΚΕΡΟΝ ΤΙ ΖΕΣΤΙΑΣ

Τ' άροστον το πεδιν, ονταν ες δυνατον ζέστιαν, πολα φορας γίνετε ανίσιχον, αρχινα κάποτε να παραλαλι, καλατσεβ αδιάκοπα κάποτε λεί ίντιαν τιχεν, τζαι κλόσσκετε κε μετακλόσσκετε, λανκεβ να σκύτε. Σαίκοντιν κατάστασιν πρεπ με μεγάλον προσοχιν να τερούμε το πεδιν, γιατι ατο επορι να ρυζ ασο κραβατ, ακόμαν εμπορι να λανκεβ κε τρεσσ.

Για να λαφρίνομε τιν κατάστασιν τι πεδι, ΕΥΤ
εσσ ζέστιαν, πρεπ να θέκομε σο κιφάλναθες κριόν καμ-
πρες. Για το καμπρες πέρνε έναν μικρον περσκιρ για
τραπεζομάντιλον, διπλόνατο κάμποσα φoρας, νεβράχνατο
σο κριόν — καλίτερα παγομένον νερον, κε ασο τσίμιζ-
νατο κ'ίστερα θέκνατο σο κιφαλ τάρoστονος. Το καμπρες
πρεπ να τρυπον το κατριν κε τιν κορφιν. Αμον το χυ-
λίτε το καμπρες πρεπ εκ νέυ να νεβράχοματο σο κριόν
το νερον. Κιάλο καλίον κε κιάλο ολίγα σκυτύρας θα έχο-
με αν αντι τι καμπρεςι μεταχιρίσκυμες λαστικένενι φυ-
σκιλίδ, όπου θάλνε τσακομένα μικρα κομάτια παγυρ.

Ειν ακόμάν καλον σο δυνατον τι ζέστιαν να τρί-
φτομε το ρόμαν τι πεδι το τ'οκείδ ανακατομένον με
πολα νερον.

ΒΟΙΘΙΑ ΣΟ ΠΟΛΑ ΤΟ ΙΡΔΟΜΑΝ

Ιστερα ασο δυνατον τιν ζέστιαν ο άροστον σιχνα
αρχινα να ιδρον πόλικα. Το ιδρομαν φένετε ρον πρό-
ροπονατ αμον πολα τρανα σταλαμίτας, εκεπάζ ακόμαν
κε όλον, το κορμίνατ κάποτε το ιδρομάν τρες ασον
άροστον, λες κε αβλακ νερον τρες.

Ονταν άροστον ιδρον σιχνα θελ ν' ανίγετε ριρ το
στρόμαν οπισ επιδι πριν να ιδρον εσσ πολα ζέστιαν.
Να κριον κανις το κορμίνατ ονταν εν ιρδομένος, πολα
επικίντινον εν. Για τατο πρεπ κανις να προσεσς, όστε
ο άροστον ονταν εν ιρδομένος να μι ανίγετε κε να ίνε
αεπαλιγμένα τα πόρτας κε τα παράθιρα πρεπ ασο κι-
φάλνατ να κατιθάζομε το παγυρ, το καμπρες. Αν άρος-
τον σο τέλος τ' ιρδοματι κριον, πρεπ να χυλένοματον
με ζεστα πυχάλια, να δίοματον ζεστον γάλαν, τζάι για
καθεν.

Πρεπ να τρίφτομε τον πρόσωπον με ολίγον θερ-
μον περσικί αν το πεδιν θελ να πάι οκρσικες, πρεπ
προσεχτικα να δίοματον το τρυκαλ σο κραδατ κεκα, αφκα
σο στρόμαν, να πρυσπαθύμε να μι ανίγομε το πεδιν.
Ασο τέλεμαν τ'ιρδοματι κίστερα πρεπ με θερμον κε κερ-
ρον περσικί να τρίφτομε τον άροστον ος να στεγνον το
ιρδομανατ κίστερα ν'αλλάζομε το σιντον, τι μακσιλαρι
το φόρεμαν κε το καμισ, πυ σιχνα όλος διόλυ νεβρά-
χουνταν πρεπ προσεχτικα ν'αλλάζομε τ' ασπρόρυχα, για
να μι ανίγομε το πεδιν ύλια τα καθαρα τ' ασπρόρυχα
πρεπ να χυλένοματα. Κάποτε το ιρδομαν ασο μικρον
διακοπιν κίστερα κσαν αρχινα να φένετε, ατότε-πα πρεπ
ακόμα μίαν φοραν όλια να φτάμε εκ νέυ φοβερον εν
ν'αφίνομε τον άροστον ιδρομένον με τα νεβραγμένα τ'
ασπρόρυχα.

Αποκσίλομαν. (τέντομα τον μίονον, σπαζμόδικες
κίνιζες)

Τα μικρα τα πεδία προτυ ν'αρχινάτα δυνατον ζέ-
στι αντι να παρυσιάσσετε σιντσάκομαν παρυσιάσκουνταν
αποκσιλόματα. Τι κιφαλίατον αρχινόνε τι πεδι τα εσέ-
ρια, τα ποδάρια, το κιφαλ, το πρόσωπον κάποτε όλον
ι ράσσα κε όλον το κορμίναθε να τραβίουνταν χωρις το
πεδιν να θελ. σιχνα μαβριζ ο πρόσωποσαθε τ'ομάτιαθε
φοσίουνταν απες, άροστον βραχνιαζμένα περ ανάζμιαν.
Πρεπ πολα προσεχτικα να τερούμε προς γίντανε τα τρα-
βίγματα, όστε με το νι κε με σίγμα να λέγοματα
όλια ίστερα τον γιατρον.

Σι τραβιγματ τον κερρον με κανέναν τρόπον κι γί-
νετε να κρατούμε τα εσέρια για τα ποδάρια τι πεδι.
Ατο άλο πέρισον δυναμον το τραβιγμαν, εφτάι το πε-

διν να πονι κε κσάι κι θοιθα. Τον άροστον πρεπ ν'αφί-
νοματον ειν διάθεσινατ πρεπ μόνον προσεχτικα να τερούμε
όστε σον κερον τι τραβιγματ να μι κρύεχίνος εχίνον κε
να μι ρυζ ασο κραδατ. Ύς να μι στεχ όλος διόλυ το
πάθος τι τραβιγματ, κι γίνετε νάφιν κανις το πεδιν μο-
ναχον ότε έναν λεπτον. Ιστερα ασο πάθος πρεπ να
ποτίζομε νερον τον άροστον.

ΒΟΙΘΙΑ ΣΟ ΚΣΕΡΑΖΜΑΝ

Πολα φορας τα πεδία ειν αρχιν τ'αρόστιας, για
ενακσάι ίστερα, κσέρυνε. Ονταν κσερα το πεδιν πρεπ
να καθίζοματο κε να κρατούματο ασο κιφάλ κι'ασο κα-
τσιν. Αν κεπορι το πεδιν να κάθετε πρεπ να κλόθομε
το κιφάλναθε σο γιαν, για να μι τα κσεράζματα ρύζνε
σον λάρινχαν (γύλαν), απόπυ περ αναπνοιν σο στόμαν
εμπροστα πρεπ να θέχομε πεσскир γιάχοτ να κρατούμε
αφκα σο στόμανατ έναν εσκέθος, για να μι κσσίουνταν
τα κσεράζματα σο μακσιλαρ, σο στρόμαν κε σο καμις τι
πεδι. Ασο τελίτε το κσέραζμαν κίστερα πρεπ να διακ-
λιζ το στόμαναθεσ με γαλέχυλεν νερον κε να σπονκί-
ζομε τα εσίλιαθε με το πεсскир. Αν ασο τρίψιμον κί-
στερα εκσακολουθα ταναγύλιαζμαν, πρεπ να δίγοματο να
πιν απολίγον-ολίγον πολα κρίον-θραζμένον νερον. ο άρο-
στον πρεπ να κίτε ίσιχα, να μι κυνίετε κε να μι κα-
λατςέβ.

ΠΟΣ ΝΑ ΜΕΤΡΥΜΕ ΤΙΝ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΕΑΝ

Ι ζέστια μετρίετε με ιδιέτερον θερμόμετρον (για-
τρικον θερμόμετρον). Για το μέτρεμαν τι θερμοκρασίας

κι γίνετε να μεταχίρ'σχυμες περβολι για λυτρου θερμό-
μετρον.

Το γιατρικον το θερμόμετρον εν έναν μικρον γι-
λένεν σολίνας, πυ εςσ μι-ρον κιφαλόπαν ε'έναν τιν άκραν,
κε τ'άλο άκραθες εν στενον πυ ες: απες ιγρον μέτα-
λον — διάργιριν. Αν βάλομε το θερμόμετρον στον θερμόν
τον τόπον, σο χυλεν το νερον, ατότε ι διάργιρι, ασο
στενον το σολίναν κιαν, πυ εβρίετε σο θερμόμετρον απες,
ασιν χυλίεςιν θα εβγεν αποκάθεν κιαν· ασατο το σολίναν
οπισ εβρίετε άσπρον πλάκαν, όπου απαν ιν χαραγμένα
τζιζία κε αριθμι· ίνας αριθμος—37—τα σινιθιζμένα εν
γραμένα με το κόκινον το χρώμαν. Ατο εν ι θερμοκρα-
σία τ'ανθρωπι, πυ εςσ τιν ίανατ· ασο 37 κιαπαν εν
ι θερμοκρασία τ'άροστονος—σχομένον θερμοκρασία· απαν
ίνε μάθρι αριθμι 38, 39, 40, 41. Ανάμεσα σα κάθαν
δίο αριθμος για άμον το λένε βαθμος, εν χοριζμένον
με μάδρα μικρα γραμας σα δέκα κομάτια. Κάθαν
μικρον γραμιν εν ασα δέκα κομάτια το έναν κοματι
βαθμου (έναν δέκατον). Οσον περισον εν ι ζέστια, ατόςον
ιπσιλα εκύτε ι διάργιρι σο θερμόμετρον απες.

Σιν ικόναν φένετε το θερμόμετρον· σι μέσες το
θερμόμετρον ι διάργιρι στεχ σα 36 βαθμος κε 2 γραμας·
σα δεκσια εν—σο 37 βαθμος κε 5 γραμας κε σα ζε-
βρια πυ εν τα θερμόμετρον ι διάργιρι στεχ σα 39 βαθ-
μος απαν· απατα σα τρία θερμομετρα τι μέσες δίκμας
κανονικον θερμοκρασέαν, τ'άκρας σα δεκσια δικ ολίγον
ολίγον ζέστιαν κε τ'άλο σα ζεβρια δικ ιπσιλον θερμο-
κροσέαν.

Για να προσδιορίζνε τιν ζέστιαν (για να μετρώμε
τιν θερμοκρασέαν) θέκνε τ'αφκα το στενον τιν άκραν

τι θερμομετρι ει πεδι το γολτυχ αφκα, αδιαφορον σα δεκσια για σα ζεβρια. Ανάμεσα σο θερμομετρον κε σο χορμιν κι πρεπ να εν το καμιν. Πρεπ να τερούμε όστε

Ικόνα αρ. 1

το θερμομετρον να μι εβγεν πολα οπισ κε για να μι ι άκραθε εβρίετε απ'οπισ εκς μερέαν. Προτυ να βάλομέ το θερμομετρον, πρεπ να τρίφτοματο με νεβραγμένον κοματ, να κσεροσπονχίζοματο κε ίστερα να λαίζοματο

κάμποσα φορές δυνατά, αλα προσεχτικά για να μι κρύ-
ομε κάπο κε τσακόνοματο· πρεπ να λαίζοματο υς να
χαμελιν ι διάργιρι ασο 35 κι'αφκα. Σο γολτυχ αφκα
πρεπ να κρατόμε το θερμόμετρον θέκα λεπτα· καλί-
τερα να κρατόμε το εσερ τι πεδι κολιμένον σο γιαν,
αλέος επορι να κυντάτο κι'ατότε το θερμόμετρον ορθα
κι θα δικ τιν θερμοκρασέαν. Αναδα ατο επορι το θερ-
μόμετρον να ρυζ κε τσαχύτε.

Σε μικρα τα πεδια ντο ίνε ασα δύο χρονον αφκα
τιν θερμοκρασίαν καλίτερον να μετρώματο όχι σο γολτυχ
αλα σο μεριν κε ειν κιλίαν ανάμεσα για ασον πάτον· το
γολτυχ τ' αφκα πολα μικρον εν κε σκόμαν δίσκολον θα
εν ν' αναγκάζομε το πεδιν να κρατι το εσέρναθες επιν-
κμένον σο πλεθρον κιαν.

Ικόνα. αρ. 2 Μέτρεμαν τι θερμοκρασίας τανάμεσα ειν κιλίαν
κε εα μερία

Γιά να μετρον τιν θερμοκρασίαν ασον πάτον, βάλ-
νε το πεδιν εα γόνατατυν, ι κιλία να τερι αποπανκεκα

κε τα ποδάρια σε γιάνια, αετς, για να κίτε το κορμιν
τι πεδι απαν σε γόναταμυν, κε τα ποδάριαθε ελέφτερα
να λαίσκυνταν. Το στενον τιν άκραν τι βαθμομετρι
αλίφνε με κάπιον γιάγλος (βαζιλίαν, βύτορον για
ελαδ).

Ανίγνε οπισ με τα δάχτυλα τον πάτον τι πεδι κε
βάλνε όλον τ' αλιφμένον το στενον τιν άκραν στον πά-
τον ίσα-ίσα αποκάθενκιαν. Ατο όνταν εφτάγιατο κανίς
κι πρεπ να σπινκ το θερμόμετρον το ίδιον πρεπ να
εμπεν λαφρα κ' ελεφθερα αν το θερμόμετρον, κε
πάι απες, ατο φανεφον ντο κέβαλοματο ορθα. Τον κε-
ρον πυ μετρώμε τιν θερμοκρασέαν πρεπ με τιν απαλά-
μιαν-εμυν δινατα να σπίνκομε το πεδιν σε γόνατα σε
πάτονος σο στυδ απαν, για να μι γιροκλόδεσκετε τ'
αποδάριαθες το πεδι εποριν να λαίς, ατο κι πιραζ.
Με τέναν το εσερ πρεπ να κρατόμε το θερμόμετρον
με τ' άλο να σπίνκομε τον πάτον τι πεδι. Το θερμό-
μετρον στον πάτον τρία λεπτα πα να κρατόματο κανίτε.
Η θερμοκρασέα στον πάτον ιμσον βαθμον περισον εν,
παρα σο γολτυχ αφκα (κατα πέντε δέκατα). Ασο εβγά-
λνε το θερμόμετρον στον πάτον πρεπ να τρίφτνατο με
καθαρον τζαπυτ βρεγμένον με σπίρτον για με νερον όπου
επίκαμε διάλιςιν πορναγιαν.

Το δέφτερον ι ικόνα δίχμας, πως να μετρώμε τιν
θερμοκρασέαν σιν κιλίαν κε σο μεριν ανάμεσα.

Όνταν μετρώμε τιν θερμοκρασίαν, πρεπ να γρά-
φομε σο χαρτιν εμ τιν θερμοκρασίαν εμ τον κερν πυ
εμέτρεσαματο (τιν ιμέραν κε τιν όραν), επιδι ατα-
τα ίδιςια πολα χρίσιμα ιν στον γιατρον. Σινίθος μετρώνε

τιν θερμοκρασίαν δύο φορές τιν ημέραν: από πυρνο, ε
ώρα 8 για 9, κε το δράδον, ε δρα 5 για 6.

Σα κάπια περίπτωσια ο γιατρον προσδιορίζ το
μέτρημαν τι θερμοκρασίας μετα κάθαν δύο όρας.)

ΤΑ ΠΑΡΑΝΚΕΛΙΑΣ ΤΙ ΓΙΑΤΡΥ

Ο γιατρον ασύλια πρώτα δι οδιγίας, πως να φιλατ
κανις το πεδιν ςον κερν τ' αρόστιας, θαλ τον πλάνον,
τιν τάκσιν, πυ απαν να τέρυνε τον άροστον — το ρε-
ζζιμ πυ λέγγνε. Ατας σινδυλέβμιας πρεπ μι να κρατύμε
το πεδιν ςο κρεβατ κε πόσον κερν, πότε κε ντο πρεπ
να φάζοματο. Ατος δίχμας πως να τέρύμε τιν δουλίαν
τι στομαχι, πότε να μετρώμε τιν θερμοκρασίαν, διορίζ
εχίνα λογισ-λογεν εκσωτερικα μέσα σπισ λ.χ. καμπρες
πυ να χυλεν, πριπάρκας, γαρτζίτνικι ποτίρια (δανκα),
φυσσκαλιθ με το παγυρ, κλίζματα, λυτρα.

ΠΡΙΠΑΡΚΑΣ.

Τα πριπάρκας εφτάνατα με τον ακόλυθον τρόπον.
Ράφνε ασο πανιν για ασιν φανέραν δύο μακρυλοτα σα-
κύλια όσον χριάσσκετε ςο καθαέναν τιν περίπτωσιν σίν-
φωνα με τς δίκσιμον τι γιατρον· ίστερα πσένε ασα λινα-
ρόπουλα, ασα σπόρα το βρόμισ, ασα φακόσπορα, ασο κε-
χριν κε γομόνε με το ζεστον τιν κάσσαν τ' έναν το
σακυλ. Ι κάσσα κι πρεπ να εν πολα ζεστον για να μι
κει τον πονεμένον τον τόπον. Για να εκσετάζνε τιν
κάσσαν θέκνε το σακυλ ςο μάγλονατύν κε ίστερα ςον
πονεμένον τον τόπον. Ονταν ατο αρκετα κριον, αλά-
ζοματο με το δέφτερον το σακυλ, πυ εςς το ζεστον

τιν κάσσαν, κε τ'άλο τιν πριπάρκαν θάλνε σο θραστον το νερον για να χυλίτε. Προτυ να θέκνατο σο πονεμέ- τον τον τόπον πρεπ να τσυμίζνε το νερόναθε. Αν χρι- άσχετε να επαναλανβάνομε τα πριπάρκας κε τ'άλο τιν ημέραν, πρεπ χορις άλο να πρένομε νέον κάσσαν.

ΣΙΝΑΠΙΖΜΙ (ΓΟΡΤΖΙΤΖΝΙΚΙ)

Γαρτζίτζνικια επορούμε ν' αγοράζομε έτιμα ασο φαρμακίον για να εφτάματα σ' οσπιτ. Τ' έτιμον το γαρτζίτζνικ πρεπ ολίγον να νεβράχοματο με γαλέχυλεν νερον ας' εκίνο το μέρος όπου εν αλιμένον ι γαρτζίτσα, να θέκοματο σο πονεμένον τον τόπον κε λαφρα να θαστόματο με το σσερ ίτε να δένοματο με μαντιλ για με το πεσσιρι. Το γαρτζίτζνικον πρεπ να κίτε υς να κοκινια πολα το πετριν. Αει γαρτζίτζνικι το θέσιμον κ' ίστερα, άμον ντο περάνε πέντε λεπτα, πρεπ να εκόνομε ασιν άκραν το γαρτζίτζνικον κε να τερύμε το πετριν αν εκοκινιάσεν πολα ο τόπον, εκόνε το γαρτζί- τζνικον. Νεβράχομε με το-χυλεν το νερον τιν άκραν τι πεσσιρι, σπονκίζομε ασο χορμιν τιν γαρτζίτσαν, ντο επέμνεν, κε ίστερα τρίφ το πετριν υς να στεγνύτε καλα.

Το σπιτιανον το γαρτζίτζνικον εφτάνατο είνφονα με τον ακόλυθον τον τρόπον: πέρνε διο τζαι χυλιάρια κσε- ρον γαρτζίτσαν κε ανακατόνατο εκσιμισίας (έναν-κέναν) με σιταράλεδρα ατο το μίγμαν (σμεσ) τρίφνατο, τάρά- ζνατο σο νερον υς να γίνετε σσκιρον αμον κάσσαν. Ατο τιν κάσσαν αλίφνατο απαν σο χαρτιν για σέναν τζαπουτ υς τάκρας (ν' απομέν σ' άκρας ολίγον τοπας) κε σσχεπά- ζοματο αποπαν με τέναν αλο κοματ χαρτιν για με τζαπουτόπον.

ΚΛΙΖΜΑΝ

Τα πεδία εφτάγνατα κλίζμαν με τιν βοίθιαν έναν ίδος λαστικένεν τοπι, πυ εσσ στουθένεν για λαστικένεν κιφαλ. Το λαστικένεν το τοπ σπίνκνατο δινάτα με τα εσέρια, κε αετς άμον το κρατύματο, φοσίζομε το κιφάλναθε απες εο νερον κε αφίνοματο' ατότες το τοπ αρχίνα να φυσκον κσαν κε να γομούτε νερον. Ιστερα αλίφνε το κιφάλναθε με βαζελίναν για με άναλον χτινε δύτορον.

Σίρνε εο καράβατ απαν κλιόνκιν γιαχοτ με καθαρον' πριζέντ γιαχοτ τζαποτ κε θέκνε το πεδιν εο ζεδρεν το γιαν με κοραγμένα τα ποδάριαθεσ ασα γόνατα.

Ανίγνε οπισ τα μερία τι πάτονος κε αραέβνε τ' οπιστινον τιν δίοδον' προσεχτικα, χορις να σπίνκνε βάλνε το κιφαλ (ίσα αποκάθενκιαν). Όταν το κιφαλ εμπεν αρκετα βαθέα (τ' ιμσον το μάκροσαθεσ), αρχινώνε ερτα, αργα να σπίνκνε το λαστικένεν το τοπ, κε το νερον παι σιντερ. Ασο εφκερύτε το τοπ κίστερα, πρεπ να εβγάλομε το κιφαλ, χορις να σπίνκνομε το τοπ, για να μι το νερον είρχετε οπισ κε ελάφχετε τ' ιντερ.

Νερον για το κλίζμαν χριάσσεστε ας' ιμσον υς τα 1,2 στακάνια ανάλογα με τιν ιλικίαν τι πεδι. Το νερον πρεπ να εν βραζμένον, ολίγον γαλέχυλεν.

Αν το λαστικένεν το κλίζμαν κεν τρανον, ατότε πρεπ να βάλοματο δύο κε περισότεια φορασ, για να βάλομε ε'ιντέρια το νερον πυ χριάσσεχετε. Απο θέβσα εφχάριστον κεν. Για τατο τα τρανα τα πεδία γίνετε να εφτάματα κλίζμαν με ιδιέτερον κρύσσικην, άμον τ'ιλικιαζμεντε.

Γι κρύσσαν τα σινίθιζμένα εν γαλένεν με το μιτίναθες απο παν κακα· σο μιτίναθες θάλομε μακριν λαστικένεν σολίαν· ς'αφκα τιν άκραν τι σολίνα θάλομε κιφαλ με το κραν ασο σκληρον το καυτζουκ. Προτο να θάλομε κλίζμαν, πρεπ τιν κρύσσαν με το κιφαλ να πλίνοματο με το ζεστον το νερον.

Κερίνε απες σιν κρύσσαν ολίγον περισον νερον, ασοτι χριάσσετε να θάλομε ς'ιντερ, επιδι κάμποσον νερον απομεν Ιστερα σο λαστικένεν το σολίαν. Τίν κρύσσαν πρεπ ιπειλα να κρεμόνοματο για να διοματο κάτιαν να κρατίπτο σο πσίλος τι καρδίασατ κες (να σκόνοματο υς τα μέσα). Ανίγνε το κραν τι κιφαλι κε σκόνε το κιφαλ με το σολίαν μαζι αποκάθενκιαν ιπειλα ασιν κρύσσαν· Ιστερα προσεχτικα χαμελίνε το κιφαλ υς να φένετε το νερον. Με τατο τον τρόπον φίστε αέρας ασο σολίαν. Κλιδόνε το κραν τι κιφαλι με θαζελίαν για με δύτορον κε θάλνανο σον πάτον, άμον το Ιπαμε πριν — Ισα αποκάθενκιαν. Ιστερα ανίγνε το κραν κε τρεσσ το νερον ς'ιντερ· ατο έμεις ελέποματο ασιν κρύσσαν, πυ απες λιφταζ το νερον. Ονταν όλον το νερον εδγεν ασιν κρύσσαν, αεπαλόνε το κραν κε εδγάλνε το κιφαλ ασον πάτον. Ιστερα ασο κλίζμαν αναγκάζνε το πεδιν να χίτε Ισιχα 10 λέπτα ακόμαν, κι'αν θέλ-πα να παί άτος οκσεικας όσον το περισον ο άροστον κρατι ς'ιντερ το νερον, ατόσον καλύτερα το κλίζμαν θα ενεργα.

Σε μερικα τα πεδιά σπίνκνε τα κολομέρια κε κρατόνατα υς τα 10 λεπτα. Αν το κλίζμαν αδίνατα ενεργα, ατότε το δέρτερον τιν φοραν το νερον θολον ατο με σαπον· αίκον σαπώνένεν κλίζμαν ενεργα πολα καλα.

ΘΕΡΜΑΝΤΙΚΟΝ ΚΑΜΠΡΕΣ (Ζεστοπιρ)

Το θερμαντικόν το κομπρες θέκνατο με τον ακό-
λεθον τρόπον: Πέρνε καθαρον τραπεζομάντιλον για
πανεθρένεν κοματ, διπλόνατο δύο για περισον, ανάλογα
με το καμπρες, πυ θα χριάσκονταν, νεδράχνατο με
κάμαρις νερον, τζυμίζνε καλά το νερον κε θέκνατο σο
σο μέρος, πυ ειδικεν ο γιατρον. Απαν σο κοματ θέκνε
λεγγον κλιόνκαν για καμπρεςι χαρτιν. Ι κλιόνκα πρεπ
να εν ολίγον τρανον ασο κοματ. Απαν σιν κλιόνκαν
θέκνε κατ θερμον—φανέλας κοματ, θυμπακ για μάλι-
νον μαντιχ, για να τζυπύτε καλά ι κλιόνκα· όλια στα
διναμόνατα ίστερα με δέμαν για με τ'έναν περσκιρ.

Το θερμαντιπον το κατάπλαζμαν πρεπ ν'αλάζο-
ματο για να σκόνοματο άμον το περάνε 4-6 όρας· ασο
σκόνομε το καμπρες κ'ίστερα πρεπ να τρίφτομε το
πετσιν με κσερον περσκιρ.

ΠΑΝΚΑΣ (ποτίρια)

Για να δάλομε πάνκας — ατο χριάσκετε να εν
κανις έμπιρος.

Ιν πάνκας με λαστικένεν τοπ· με τατα το έργον
πολα απλον εν. Το πετσιν, πυ απαν πρεπ να δάλομε
πάνκας, αλίφτοματο με τιν βαζελίαν· σο πλιμένον κε
τριφμένον τιν πάνκαν απαν σπίνκνε με το σσερ το λασ-
τικένεν το τοπ, πυ έςς ι πάνκα, κολίζνε σπιχτα το
γιαλένεν τιν πάνκαν σο κορμιν, κ' ίστερα απ'ολίγον-
ολίγον αφίνε το σπινκμένον το τοπ· ατο όντιαν γίνετε
το πετσιν σίρχετε απες σιν πάνκαν κε ι πάνκα δινάτα
πιαν απαν σο πετσιν.

Σωμα εο πρότον τιν πάνκαν, όχι όμως ολοσδιόλυ εο γιάναθε κεκα, θάλνε το δέφτερον τιν πάνκαν, έπιτα το τρίτον κ.α., άμον το διαταζ ο γιατρον. Τιν πάνκαν πρεπ να κρατύνε 15-20 λεπτα. Αν τα πάνκας θάλοματα ειν ράσσα, το πεδιν πρεπ να χίτε απαν ειν κιλίαν. Απαν ασα πάνκας πρεπ να τρυπόνομε το πεδιν με τ'έναν κεφαλομάντιλον για με τ'έναν λαφρον στρόμαν. Για να εσκόνομε τα πάνκας πρεπ να επίνκνομε το τοπ ατότε τα πάνκας τι κιφαλίατον εκύνταν.

Πολα πολίπλοκον έν να θάλομε τα εινιθιζμένα τα πάνκας χωριε λαετικένεν τοπ αδακα χριάεεκετε τρανον προσοχιν, για να μι χαεεέβομε το πετσειν τι πεδι. Ατο το έργον θελ πολα εγρίκεμαν, κε θα εν καλον ι μάνα, πυ καμίαν φοραγ κεδοχιμάσενατα, να μι δοκιμαζ να εφτάιατα, υε να μι ι εεετρίτσα για ο φέλτεεεραε για ο γιατρον κιμαθίζνατεν. Να λέγομε ποε θάλνε αίκα πάνκας, για να μαθαν κ' ι μάνα αειν περιγραφιν να εφτάιατα εν πολα δίεκολον.

ΛΥΤΡΑ

Τα λυτρα διορίζνατά όχι μαναχον για τιν πάεετροειν ατα διορίζνατα κάποτε εο δινατον τιν ζέετιαν, όνταν άροετον θαρέα παραλαλι κε εα κάπια άλα περιπτοεια. Αν κέχομε πεδι εκαφιδ επορούμε να πέρομε έναν καθαρον βαθιν εκαφιδ. Πόεον θέρμιαν πρεπ να εεε το νερον απεε εο εκαφιδ κε πόεον να κρατι το λυτρον, ατα πρεπ να γίντανε είνφονα με το διάταγμαν τι γιατρον. Τιν θερμοκραείαν τυ νερυ απεε εο εκαφιδ πρεπ να μετρώματο με νερυ θερμόμετρον. Το θερμόμετρον, με τόπιον μετρώμε τιν θερμοκραεέαν τι κορμι για τατο

κι παι. Τ' αδύνατον το πεδιν διο ανθρωπ θάλνατο σο
σκαφιδ με το σιντον κε εβγάλνατο με το σιντον. Πρεπ
να εν σο σκαφιδ απες ατόσον νερον, όσον χριάσσεκετε
να ίνε το κιφαλ κε ι καρδιά (το στίθος) υς τα τσιτσία
απαν ασο νερον. Κάποτα ίστερα ασο λυτρον ο γιατρον
διοριζ να κξινομε σο κιφαλ κε σιν ράσσαν ενακσάι κι-
λο κριόν νερον.

Το κξισιμον γίνετε ας'έναν λαγιν, όνταν εβγάλνε
το πεδιν ασο σκαφιδ, ολίγον κλδθνε το κιφαλ κε τιν
ράσσαν-αθεσ εμπροστα. Ιστερα ασο λυτρον θέκνε το
πεδιν σο κρεβατ, τρίφνατο με χολεν πεσσεκιρ κε τρυπόν-
ατο με το γερταν.

ΓΙΑΤΡΙΚΑ

Γιατρικα ίνε για το εκσοτερικον κε για το εσοτερι-
κον το κυλάνεμαν. Απες ντο πέρνε τα γιατρικα διατα
ζνατα αμον σκόνιν (παρασσιέκσα), σταλαγμίτας ίτε
ποτα (μικστύρες).

Πρεπ πάντα νιχυτριχυ να εροτόμε τον γιατρον,
πότε κε ποσ να δίγομε το γιατρικον. Κάπια γιατρικα
δίοματα πριν ασο φαγιν, τ'άλα ίστερα ασο φαγιν, κά-
πια σον κερον τι φαγι. Αναθα άτο κάπια γιατρικα πρεπ
να δίγοματα με το νερον, αλα με το γάλαν. Ολια ατα
δικνιατα ο γιατρον κε πρεπ νιχυ-τριχυ να εχτελύμε
τα οδιγιάσατ.

Σκονις. Τιν σκόνιν τα σινηθιζμένα δίνατο ασο φαρμαχιόν
με ιδιέτερα χαρτία: κξινε τιν σκόνιν σι τσαι το κυλιαρ
απες, κξινε ίστερα βραζμένον νερον, πυ εκρίοσεν, ανα-
κατόνε με ινος αλονυ κυλιαρι το λαβ τιν σκόνιν απες
σο νερον κε δίγνε ατο το γιατρικον το πεδιν να πίνιατο

ίστερα αςάτο το γιατρικον δίνατο νερον να δεδά ζιατο κα
Αν ι νοστιμάδα τι εκόνις κεν έμορφον, ατότε γίνετε
να δίομε ολίγον γλικιν νερον (αν ο γιατρον κιαπαγορεβ
να δίομε το πεδιν ζάχαριν).

Αν ο γιατρον διοριζ σταλαγμίτας, πρεπ ροστα να
μετρόμε κε να κξινομε απες ρι νερο το ποτιρ ατόσα
σταλαγμίτας. Πρεπ να ενθιμόμες, ντο έναν περισον στα-
λαγμίταν ειπορι να εν θλαβερον για το πεδιν. Αν όνταν
μετρόμε τα σταλαγμίτας, πυ κξινομε απες ρο νερον,
κξιετε ολίγον περίσον γιατρικον για ολίγα σταλαγμίτας
χορις μέτρεμαν, πρεπ να κξινομε κα το γιατρικον ασο
ποτιρ, να διακλίζοματο με το θραστον το νερον, να
επονκίζοματο κε εκ νέυ να κξινομε απες γιατρικον.

Ποτα. Το ποτον (μικστόρα) τα ρινιθιζμένα δίνατο με το
χυλιαρ (απο 1 για 2 τζαι χυλιάρια μίαν)· αν το για-
τρικον εν άνοστον, εκορόμε αςάτα κε ίστερα να δίομε
νερον για γλικιν νερον (άναθα ρ'εκίνα τα περίπτοσια
όντας ο γιατρον απαγορεβ να μεταχιρίσκυμες ζάχαριν).

Το χυλιαρ, αςόπιον έπεν το πεδιν γιατρικον, πρεπ
ρο κιφαλ απαν, ίστερα ασο έπεν το γιατρικον να πλί-
νομε κε να κσεροσπονκίζοματο. Ινε γιατρικα, πυ προτου
να δίοματα το πεδιν, πρεπ νάνακατόνοματα γιατατο εν
γραμένον απαν ρο πυκαλ.

Για τ'εξετερικον το μεταχιρίζμαν ο γιατρον διο-
ριζ άλιφμαν, αλιφας, σταλαγμίτας (για το μάτια, για
τότια) διάκλιζμαν, κάποτε κερία.

Τιν αλιφιν αλίφνατο για ρο πονεμένον τον τόπον,
για ρο καθαρον το τσαπυτ, για ριν μάρλαν άμον το θα
λεί ο γιατρον.

Τάλιφμαν με το ιόδιον ασο πλίνομε τα εσέρια-μιν κίστερα, τιλίζομε ειν άκραν τι επίσκαε έναν κοματ καθαρον θυμπακ νεδράχοματο σο ιόδιον απεε κε αλίφτο- με τον τόπον το πρεπ.

Για να στάζομε σταλαγμίτας εόμάτιά, σοτία, σο μετιν ασόλον καλίον εν να μεταχιρίσκυμεε ιδιέτερον γιαλένεν σολίαν με λαετικένεν καλπακ (με πιπέτκα). Αν βάλομε το γιαλέεν τιν άκραν απεε σο ιγρον κε επίκνομε εα καλπακ, ατότεε σο γιαλένεν το σολίαν εμπεν ιγρον. Αν άλο μίαν εκ νέυ επίκνομε το σολίαν εβγεν σταλαγμίταν ασο ιγρον. Ασο πρότον το μεταχι- ρίζμαν κεμπροστα πρεπ κάμποσα φοραε να περάζομε ασο σταλαγμιτερ. θράστον νερον. Σάλο τιν φοραν καλί- ον θα εν ναφίνομε τι σταλαγμιτερ! το γιαλένεν τιν ά- κραν απεε σο πυκαλόπον με τα σταλαγμίτας. Για τιν καθοριότιταν πρεπ το πυκαλόπον κε το σταλαγμιτερ να τρυπόνοματα με καθαρον λεγνον πανιν για με τέναν κοματ μάρλιαν απτέκαε. Για να στάζνε τα σταλαγμί- ताε σοματ, πρεπ να θέκομε το πεδιν σο μακσιλαρ, να εκόνομε αν ταφκα τοματοτζάτζ με καθαροπλιμένα χέρια κε να στάζομε σοματ σταλαγμίταν.

Για να στάζομε σταλαγμίταν ε'οτιν, πρεπ το πε- διν να βάλοματο σο γιαν απαν αεεε πυ να έρχετε σο πονεμένον τοτίναθεε απαν' τ'οτιν είρνατο αποπαν ειν άκραν ολίγον οπισ κε στάζνε τιν σταλαγμίταν.

Το πεδιν με τι σταλαγμίταν σοτιν πρεπ να κίτε εαίκον θέειν-υε τα 5 λεπτα. Αν αε'οτίναθεε τρεεε έρχον, πρεπ προτυ να στάζομε τα σταλαγμίτας να επον- κίζομε το έρχον με τ'έναν κοματ καθαρον θυμπακ, πυ εφτάματο άμον ραβδόπον. Ιετερα ασο επονκίζομε το

έρχον κε ετάζομε τιν εταλαγμίταν πρεπ να δάλομε σο-
τι το τριπιν έναν κοματ θυμπακ, αλα προσεχτικα για
να μι το θυμπακ εμπεν μακρα σοτιν.

ΠΟΣ ΝΑ ΒΟΙΘΥΜΕ ΣΤΟ ΠΙΑΖ- ΜΑΝ Τ'ΑΝΙΑΖΜΑΣ

Κάπια αρόστιας σο πεδιν αρχινόνε με δυνατον δι-
εκόλεφριν τ'αναπνοισ. Προπάντον φοβερα πάθι πιαζμα-
τι τ'ανιάζμιας γίντανε σιν διφθερίαν τι λαρινκι.

Το πεδιν κίτε κα κε κιμάτε όλος διόδου καλα. Τα
μεσάνιχα διαμιας εγνεφιζ με δυνατον θέκσιμον (άμον
λαζμαν) αρχινα δίσκολα ν'αναπνέι (περ αναζμαν), κά-
ποτε αρχινα να αναπνέι πολα αγλίγορα πάι να
φυρκίστε.

Κυνίετε ανίσιχα. Ατο ι αρόστια κατατάγετε ασο
κριολόγεμαν κε γίνετε επιδι ο λάρινκας τι πεδι πρέζε-
κετε (ετένεμαν τι λάρινκα). Σαίκα τα σιράδας, χριάσε-
κετε σο κιφαλ απαν να βοιθόμε το πεδιν κε να μι
περμένομαν υς να έρχετε ο γιατρον.

Πρεπ αγλίγορα α ετιμάζομε θραστον νερον, να
φτάνε το πεδιν ποδαρι λυτρα, να διγοματο ν'αναπνέι
ατμον (τύφαν) κε να ποτίζοματο ζεστον τσεσάι.

Τα ποδαρόλυτρα εφτάνατα με τον ακόλυθον τον
τρόπον. Πέρνε καθαρων θέτριαν, κσίνε απεσ ζεστον νε-
ρον κε δάλνε απαν κριον για να γίνετε γαλέχυλεν,
ατόσον τα ποδάρια τι πεδι να χασσέφκυνταν· δάλνε τα
ποδάρια τι πεδι σο νερον υς τα γόνατα κε απολίγον-
ολίγον κσίνε ασιν θέτραν ζεστον νερον, για να μι κριον
το σκαφιδ. Πολα καλον εν να εβρίκομε γαρτζίτσαν· πέρ-
νε 1-2 θύρας γαρτζίτσαν, τιλίζνατο σο πανιν, δένατο
με το ράμαν, βάλνατο σιν θέτριαν με το ζεστον το

νερον κε τζομίζνατο πολλα φορας με το εσερ το νερον αρχινα να θολότε κε φένετε ι μιροδία τι γαρτζίτζας. Αίκον ποδαρόλυτρον με γαρτζίτζαν ενεργα πολλα καλα ειν διφθερίαν τι λάρινκα. Απες σο σκαφιθ πρεπ να κρατι κανις τα ποδιάρια 15-20 λεπτα· ίστερα κερροσποκίζνε τα ποδάρια τι πεδι κε φορίζνατον θερμα κάλτσας.

Το να περ κανις νεφες απέσατ τύφαν εφτάγνατον αετς: κεςίτε θραστον νερον σο τζάινικον, κιασο εκόνε το πόμαν κίστερα, φέρνε το τζάινικον σομα σο στόμαν τι πεδι κι ανανκάζνατο να περ νεφες, ατο τιν τύφαν. Επορούμε ακόμαν να θέκομε το πεδιν σο κρεβατ κε να θάλομε ειν γύλαναθες πανιν, νεθρηγμένον σο ζεστον το νερον. Αν το πάθος τι παρσιματι ασιν καρδιαν όλος διόλυ κι πέρα, γίνετε το ποδαρόλυτρον να εφτάματο μίαν κιάλο.

Μόνον ο γιατρον επορι να προζδιοριζ αν ι αρόστια ατο εν διφθερία τι λάρινκα. Το καθεαφτο ι διφθερία εν πολλα επικίνδινον αρόστιαν ατο εν διφθερίτις τι λάρινκα, κε αν με τον κερρον κι θα βοιθόμε το πεδιν, ατότε επορι ι δουλία άκςσκεμα να τελιον, το πεδιν επορι να φορκίετε. Για τατο ραίκα πάθι πρεπ χορις άλο να προσκαλόμε τον γιατρον, κε το ελάχιστον τον φέλτσεραν αν κεθρίετε γιατρος.

ΤΟ ΤΕΡΕΜΑΝ ΤΙ ΠΕΔΙ ΣΑ ΚΟΛΙΤΙΚΑ Τ' ΑΡΟΣΤΙΑΣ

Τ' άροστονας το τέρεμαν σα κολιτικα τ' αρόστιας πολλα πολίπλοχον εν. Ι μάνα δισκολέφχετε, γιατι ατε απομεν μανασσέσα σο κρεβατ τι πεδι· ας όλεν το πολλα επορι να εςς ίγαν βοιθον πυ ν' αλάζιατεν.

Διςκολέφκετε κε με το πλίσκιμον τ' ασπρόρουχιον, επιδι τιθεν κι γίνετε να εβγαλ ασόσπιτ, για να μι ταυτέφκετε ι αρόστια. Ι μιτέρα, πυ τερι τ' άροστον το πεδιν, πρεπ να φιλατ ιδιέτερον πάστροσιν, γιατι αλεος έπορι ι ίδια ν' αροστεν ασο πεδιν. Χριάσσεκετε σιχνα να πλιν τα σσέριατς με το χυλεν το νερον κε με το σαπον. Κάποτε ακόμη εν ανάνκιν να πλιν τα σσέριατς με απολιμαντικα γιατρικα με τα οδιγιάς τι γιατρο.

Τ' ασπρόρουχα τ' άροστονος ασο κολιτικον τιν αρόστιαν ασόλεν κάλιον εν να βράζοματα άπεσ σιν κατενιν. Ατο ίντιαν (αρόστιαν) μόλιζμαν εν σκοτόνιατο, μονάχον χριάσσεκετε ίστερα ασ'ατο να πλίσκυνταν τ' ασπρόρουχα. Με κανέναν τρόπον κι γίνετε ν' αφίνομε αλτς ανθρωπς σ' οσπιτ όπου εβρίυνταν κολιτικα τ' αρόστιας κε εκιν πα πυ τερόνε τ' άροστιας κι πρεπ να εβγένε. Ολια, ντο χριάσκυνταν για τον άροστον κε για τεκίντς, πυ τερόνατς, πρεπ ι οσπιτιανι γιάχοτ ι σινκενι να φέρνατα σ' αριατ να θάλλατα σ' έναν σκαμνιν, απέθεν ίστερα ι μάνα πέριατα.

Ολια τα περιτόματα τ' άροστονος — κατυρέτσια κόπρον, κσεράζματα — πρεπ ν' απολιμάνοματα, προτου να κσείνοματα σον απόπατον. Για ν' απολιμάνομε τα περιτόμανα τ' άροστονος ασο κολιτικον τιν αρόστιαν επορούμε να κσείνομε απαν ζεστον κατενιν για ασβεζτόγαλαν σο διάστιμαν ενας ορου.

Ονταν λαρότε άροστον κε όνταν σταματα ι κολιτικότιτα τ' αρόστιας πυ γίνετε κάμποσον ίστερα ασο λάρομαν, πρεπ να γίνετε απολίμανει για να σκοτότε το μόλιζμαν. Τιν απολίμανει καλύτερα να εφτάγιατο το

γιατρικόν προσοπικόν άσο, νοσοκομίον (παλνίτσα). Άτο αν κεν δίνατον για κάπια ετίας, ατότε πρεπ το τερσακ, το μακσιλαρ, το στρόμαν καλά να αερίζοματα κε να χολένοματα ζον ίλον, τα ρεκέδια, τα πατόματα, το κραβατ κε τα κσιλένια τα περιδόλια να πλίνοματα με το ζεστον τιν κατενιν κε το ζαπον, τ' οσπιτ καλά ν' αερίζομε.

Το πεδιν πρεπ να λύζοματο κε ν' αλάζομε τ' ασπρόρυγαθες. Ι ίδια ι μάνα-πα πρεπ καλά να πλίσσχετε, να πλιν το κιφάλνατς κε να φορι ολια καθαρα.

ΣΙΝΠΕΡΑΖΜΑΝ

Ντο έμαθεν ι μάνα ασ' αύτο το χαρτόπον;

1. Τ' αρόστιας τι πεδίου καταστρέφνε, αφανίζνε όχι μονόχον τα δινάμια τι νέας γενεας (εκιν, πυ θάν-τικαταστένεμας), αλα κε τιν μάναν αχπάνε ασιν δυλίανατς. Μετατα βαστόνε τιν εγλιγοράδαν τι δυλίασ-εμυν ρι σοτσιαλιζμυ το χτίσιμον.

2. Πρεπ να προφιλάτομε τα πεδια ασ' αρόστιας. Γιατατο πρεπ να βάλομε τα πεδια ρα γιαέλας θρεφο-τροφία κε να καλετερίζομε τ' οσπιτιανον τι ζις.

3. Ι καλχόζνικι πρεπ με τιν αφτενέργιαν-ατυν να βοιθόνε τα όργανα τ' ιγιονομίας, για να εκσασφαλίζνε το κολχόζικον τον πλιθίζμον με νοσοκομίου βοίθιαν.

4. Τ' άριστα τα πεδια, προπάντον ντο έχνε κολι-τικα αρόστες πρεπ να θέκοματα ρο νοσοκομίον αν ρ' ατο απαν πιζμον ο γιατρον.

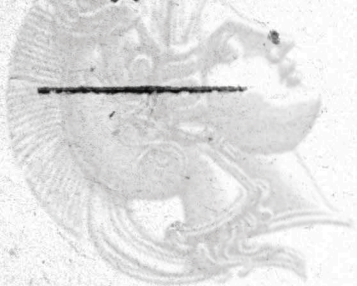
5. Σ' οσπιτ-πα ο γιατρον πρεπ να γιατρεθ το πεδιν.

6. Όταν τερει κανεις το πεδιν, πρεπ να εχτελα νιχο τριχυ ολια τα παρανκελιας τι γιατρο.

7. Αφστια να φιλάτομε πάστροσιν εδλια — ατο εν έναν ασα τρανα τα κανονιζμουσ για το τέρεμαν τ' άροστονος τι πεδι.

8. Αν το πεδιν εσσ κολιτικον αρόστιαν, εν ανάνκι να πέρομε μέτρα, για να μι το μόλιζμαν μεταδόχκετε κε ε' άλλε κε να μι κυθαλίετε μακρα.

9. Αμον το λαρότε άροστον, πυ εσσ κολιτικον αρόστιαν πρεπ να φτάμε απολίμανσιν το χτίριον κε ολια τα πράγματα, πια εβρίονταν ατοπεσ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

XXVIMIA

NOHNGEN

ТІМІ 12 КАП.

ЦЕНА 12 КОП.

АКАДЕМІА

ΑΘΗΝΑΙ